

**УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ ЗА ПРОФІЛЯМИ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

_____ С.І. Ткачук

“ _____ ” _____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

напрямок підготовки 015.10 Професійна освіта. Комп’ютерні технології

Факультет професійної та технологічної освіти

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма виробничої (педагогічної)практики для студентів за напрямом підготовки 015.10 Професійна освіта. Комп'ютерні технології

Розробник: Коробань О.В., викладач кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Протокол від 27 серпня 2014 року № 1.

Завідувач кафедри професійної освіти та технологій за профілями

_____ (Ткачук С.І.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

□ УДПУ, 2014 рік

□ Коробань О.В., 2014 рік

Формування єдиного інформаційного простору ставить нові вимоги до якості праці і рівня кваліфікації педагогічних кадрів загальної і професійної освіти. Просування в даному напрямку в значній мірі визначається не тільки рівнем матеріально-технічного, науково-методичного та інформаційного оснащення системи освіти, але й, перш за все, підготовкою педагогічних кадрів.

У системі професійної підготовки викладачів ПТНЗ в галузі комп'ютерних технологій виробнича (педагогічна) практика є невід'ємною складовою частиною навчально-виховного процесу і забезпечує безперервність та послідовність формування вмінь і навичок студентів. Вона сприятиме поглибленню і систематизації знань, одержаних студентами в процесі вивчення спеціальних дисциплін, а також розвитку інформаційної компетенції майбутніх фахівців. Виробнича (педагогічна) практика забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх викладачів ПТНЗ в галузі комп'ютерних технологій з їх практичною педагогічною діяльністю в умовах навчальних закладів різних типів і сприяє формуванню творчого відношення до педагогічної діяльності.

Основним навчальним документом, що визначає проведення практики і регламентує навчальну діяльність студентів і діяльність викладача є дана програма, яка забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практичної підготовки і спрямована на формування й виховання висококваліфікованого фахівця.

Програма виробничої (педагогічної) практики розрахована на студентів 4 курсу денної форми навчання напряму підготовки 015.10 «Професійна освіта. Комп'ютерні технології» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Тривалість практики – 2 тижні. Складена програма відповідає:

- «Положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом МОН України від 8 квітня 1993 року № 93;
- «Положенню про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», затвердженого наказом МОН України від 2 червня 1993 року № 161;

- «Методичним рекомендаціям по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів України», Міністерства освіти України від 14.02.96 р. № 3.1-5/97 р.:

- «Положенню про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денна та заочна форми навчання), затвердженого рішенням вченої ради УДПУ від 24 січня 2011 р., протокол № 9;

- освітньо-професійній програмі підготовки фахівців за напрямом 015.10 «Професійна освіта. Комп'ютерні технології», кваліфікаційній характеристиці бакалавра.

Перед початком практики проводяться організаційні збори, на яких студентів знайомлять з програмою практики, ставлять цілі та задачі, завдання на практику, вирішують організаційні питання.

Керівниками практики від університету призначаються викладачі кафедри «Професійної освіти та технологій за профілями».

На студентів-практикантів поширюється трудове законодавство та правила по охороні праці, діючі у базовій організації.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича (педагогічна) практика є складовою частиною професійної підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Вона дозволяє студентам ознайомитись з досвідом викладацької роботи, необхідним для викладання дисциплін за напрямом підготовки.

1.1. Мета практики

Мета виробничої (педагогічної) практики полягає у набутті студентами практичного досвіду формування педагогічних компетентностей, готовності до використання сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних засобів навчання, досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності, самостійності прийняття рішень під час професійної діяльності.

1.2. Основними завданнями практики є:

- комплексне вивчення системи навчально-виховної роботи навчально-виховного закладу;
- поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін на основі практичних навиків;
- набуття досвіду організації та здійснення навчально-виховної роботи у навчальному закладі;
- ознайомлення з методикою проведення занять різного типу;
- ознайомлення з роботою навчальних (методичних) кабінетів, спеціалізованих лабораторій;
- формування у студентів психолого-педагогічних та методичних вмінь викладання відповідних навчальних предметів;
- набуття навичок і вмінь прогнозувати, планувати, аналізувати і корегувати власну педагогічну діяльність;
- набуття досвіду організації та проведення виховної та позакласної роботи;
- формування професійно-педагогічної ерудиції, тезаріусу, комунікативної культури майбутніх викладачів ПТНЗ в галузі комп'ютерних технологій;
- формування морально-етичних якостей викладача ПТНЗ в галузі комп'ютерних технологій навчально-виховного закладу, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті;
- закріплення свого покликання до педагогічної професії.

Базами для проходження студентами практики є навчальні заклади II-III рівня акредитації, де викладаються відповідні спеціальні дисципліни. Керівниками практики призначаються досвідчені викладачі базової кафедри.

Під час виробничої (педагогічної) практики студенти повинні:

1) *ознайомитися:*

- зі змістом та організацією навчального процесу в навчальному закладі;
- із специфікою планування навчально-виховної, організаційно-методичної та наукової роботи навчального закладу;
- з особливостями організації навчальної діяльності за кредитно-модульною системою;

- із специфікою використання інформаційно-комунікаційних і мережних технологій у процесі організації навчально-виховної діяльності навчального закладу;

- матеріально-технічною базою навчального закладу;
- із специфікою методики роботи викладачів;
- з навчально-методичним забезпеченням спеціальних дисциплін;
- із змістом спеціальних навчальних дисциплін, з яких будуть

спостерігатись та аналізуватись заняття;

- з особливостями організації та проведення науково-дослідної роботи студентів;
- з психологічними, віковими та індивідуальними особливостями

студентів академічної групи, де будуть спостерігатись навчальні заняття;

- станом їх успішності, інтересами й уподобаннями щодо виховної і позааудиторної роботи;

2) *оволодіти:*

- уміннями організації основних форм навчальної діяльності у навчально-виховному закладі;
- уміннями професійного спілкування з учнями;
- методичними уміннями організації занять різного типу зі спеціальних навчальних дисциплін у системі навчального закладу;

3) *сформувати навички:*

- аналізу навчальних занять;
- планування організаційної та виховної роботи;
- планування роботи наукового гуртка, тощо;
- планування та організації науково-дослідницької експериментальної роботи.

2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

У відповідності до навчального плану напряму підготовки 015.10 «Професійна освіта. Комп'ютерні технології» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» виробнича (педагогічна) практика проводиться для студентів 4 курсу у сьомому семестрі на протязі 2 тижнів.

Перед початком виробничої (педагогічної) практики проводиться настановча конференція, у роботі якої беруть участь викладачі фахових кафедр, методисти,

відповідальні за проведення практик на факультеті, студенти. На конференції студенти дізнаються про мету і завдання практики, порядок її проведення.

Практика розпочинається із зустрічі з керівництвом навчального закладу, кураторами груп, викладачами спецдисциплін. Відбувається знайомство з навчальним закладом, матеріальною базою кабінетів, лабораторій, учнями закріпленої групи.

2.1. Навчальна діяльність

Упродовж виробничої (педагогічної) практики студенти-практиканти:

- знайомляться з організацією навчально-виховної роботи навчального закладу;

- проводять бесіди з адміністрацією, викладачами, кураторами

академічних груп навчального закладу;

- знайомляться з контингентом студентів;

- аналізують навчальні і робочі плани напрямів підготовки

(спеціальностей), з якими доведеться працювати упродовж навчальної (педагогічної) практики;

- знайомляться з планом виховної роботи куратора, планами роботи наукових гуртків;

- знайомляться з розкладом навчальних, додаткових, виховних занять;

- вивчають матеріальне та методичне забезпечення навчальних аудиторій, технічне та інформаційне обладнання кабінетів спеціальних дисциплін;

- ознайомлюються з журналом академічної групи та навчальними досягненнями студентів;

- відвідують заняття та позакласні заходи у закріпленій академічній групі та спостерігають за студентами під час занять.

Упродовж перших двох днів виробничої (педагогічної) практики студентпрактикант має скласти індивідуальний план роботи на період практики, а також кожного дня приходити до навчального закладу до початку занять і працювати щонайменше 6 годин. Практиканти впродовж практики є членами педагогічного колективу навчального закладу, тому зобов'язані дотримуватись внутрішнього розпорядку навчального закладу. Практиканти повинні виконувати усі види робіт, передбачені програмою виробничої (педагогічної) практики, добросовісно готуватися

до кожного заняття і виховних заходів, бути зразком дисциплінованості, організованості та працелюбства.

Бесіди з викладачами, відвідування занять дають можливість студентам-практикантам ознайомитись з основними вимогами педагогів до різних видів діяльності учнів, вивчити ефективні методи і засоби навчання.

Особлива увага приділяється ознайомленню і вивченню обладнання відповідного кабінету або лабораторії, технічного оснащення і організації робочих місць учнів.

Майбутні викладачі ПТНЗ в галузі комп'ютерних технологій повинні прагнути до свідомого застосування методичних рекомендацій новаторів, використання передового досвіду, рекомендацій керівників виробничої (педагогічної) практики, а не до сліпого копіювання праці викладачів. Необхідно керуватися у своїх діях педагогічною і методичною майстерністю, практичними вміннями і навичками, що формуються в процесі навчання в університеті. При цьому слід пам'ятати про необхідність:

- виховання в учнів національної самосвідомості;
- застосування найновіших засобів і методів навчання, проблемного навчання, комп'ютерної техніки, ознайомлення з сучасними досягненнями науки і техніки, використанням елементів історизму, котрі підвищують ефективність проведення занять.

2.2. Виховна діяльність

Виховну роботу в навчальному закладі необхідно розглядати в нерозривній єдності з начальним процесом. За період виробничої (педагогічної) практики студент-практикант повинен виконати такі види виховної діяльності:

- брати участь у виховній роботі куратора академічної групи;
- відвідувати та аналізувати виховні заходи навчального закладу;
- допомагати в організації і проведенні виховних заходів;
- провести один заліковий виховний захід;
- ознайомитись з роботою батьківського комітету та батьками учнів;
- ознайомитись з формами естетичного виховання, відвідування музею профільного спрямування, відвідування музею культурного спрямування (картинної галереї, історичного, краєзнавчого музею, тощо).

2.3. Методична діяльність

Цей вид діяльності студента-практиканта включає:

- ознайомлення з навчальним планом навчально-виховного закладу зі спецдисциплін;
- ознайомлення з змістом навчальних і робочих програм, підручників, навчально-методичних посібників зі спецдисциплін;
- участь у засіданнях методичних об'єднань, конференцій, семінарів з проблем викладання спецдисциплін;
- вивчення досвіду викладачів-методистів з спецдисциплін;
- підготовку звітної документації по педагогічній практиці.

2.4. Дослідницька діяльність

Цей вид діяльності студента-практиканта включає:

- вивчення колективу, в якому буде працювати студент-практикант;
- вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів (їх нахилів та інтересів, рис характеру, взаємовідносин у класі) в ході навчання, виховного процесу, шляхом вивчення документів, бесід з учнями, спостереження, тощо;
- збір матеріалів для виконання індивідуальних науково-дослідницьких завдань.

Виробнича (педагогічна) практика закінчується засіданням педагогічної ради навчального закладу (наприкінці другого тижня), під час якої виступають викладачі спецдисциплін, класні керівники, директор навчального закладу або його заступник, самі студенти-практиканти, викладачі з університету. На засіданні педагогічної ради підводять підсумки практики, визначається, що необхідно зробити в майбутньому для підвищення її ефективності, виставляються попередні оцінки студентам-практикантам.

3. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ З ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Починаючи з настановчої конференції, яка, як правило, проводиться у перший день практики, студенти зобов'язані вести індивідуальну документацію, яка по закінченні практики подається в папці викладачу-методисту для перевірки, а саме:

- 1.Щоденник виробничої (педагогічної) практики студента-практиканта.
- 2.Спостереження та аналіз навчального заняття викладача з спецдисципліни.
- 3.План-конспект навчального заняття з спецдисципліни.

3.Конспект виховного заходу (занять гуртків, конкурсів, олімпіад, вікторин, змагань, виставок, бесід, КВК, тощо).

4.Індивідуальна дослідницька діяльність.

5.Звіт про виконану роботу в навчальному закладі за період педпрактики.

Звітна документація оформляється і подається в папках 300×210 мм. Звітна документація подається керівнику від кафедри не пізніше трьох днів після закінчення практики (після перевірки і підписання відповідних документів викладачем спецдисциплін, класного керівника).

Підсумки виробничої (педагогічної) практики, як уже зазначалось, підводяться на засіданні педради навчального закладу і підсумковій науково-практичній конференції факультету. За результатом усіх видів діяльності на педпрактиці студенту виставляється залік.

4. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Основним видом підсумкового контролю діяльності студента-практиканта під час виробничої (педагогічної) практики є звітна конференція, в якій беруть участь: студенти, групові керівники, методисти.

Термін проведення такої конференції встановлюється факультетським керівником практики і узгоджується з завідувачами кафедр.

На захист студент-практикант повинен представити груповому керівникові звіт з практики, оформлений до відповідних вимог і залікову книжку. Звіт захищається студентом у присутності комісії. Для підтвердження своїх здобутків студент-практикант повинен представити звітну документацію, оформлену згідно чинних вимог.

Під час захисту студент-практикант повинен у своєму виступі максимально об'єктивно висвітлити всі свої досягнення з усіх видів діяльності, передбачених даною програмою педагогічної практики. Виступ студента-практиканта обговорюється учасниками звітної конференції після чого йому виставляється оцінка. При оцінюванні беруться до уваги:

- якість змісту і правильність оформлення звітної документації;
- якість доповіді;
- якість відповідей студента на запитання в процесі дискусії; - відзив керівника від організації.

Оцінка за практику виставляється в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента.

5. УМОВИ, ЗА ЯКИХ ЗАРАХОВУЄТЬСЯ ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА

До заліку входить виконання всіх видів завдань з виробничої (педагогічної) практики. У випадку невиконання хоча б одного із завдань залік не виставляється. При несвоєчасному поданні документації або неохайному її оформленні загальна оцінка за виробничу (педагогічну) практику може бути знижена.

Таблиця 1

КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ, ЗА ВИРОБНИЧУ (ПЕДАГОГІЧНУ) ПРАКТИКУ ПО ВИДАМ РОБІТ

№	Вид роботи	Оцінка
1.	Конспект спостереження та аналізу навчального заняття	20
2.	План-конспект навчального заняття з спецдисципліни	20
3.	Конспект проведення виховного заходу	20
4.	Конспект дослідницької діяльності	20
5.	Текстовий звіт про виконану роботу	10
6.	Виступ на підсумковій конференції	10
РАЗОМ		100

Таблиця 2

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за 100-балою шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре

75-81	C	Добре
69-74	D	Задовільно
60-68	E	Достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання підсумкового контролю
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту

Критерії оцінки діяльності студентів під час виробничої (педагогічної) практики

90-100 балів («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: навчально-виховна робота здійснена студентом на високому рівні (допускається не більше 10% оцінок «добре» за всі види робіт педпрактики); студент проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи в навчальному закладі, знає і вміє застосувати у навчально-виховному процесі сучасні педагогічні технології і нові інформаційні засоби навчання, користується повагою та авторитетом серед учнів, батьків і педагогічного колективу навчального закладу, методистів, керівників педпрактики; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав і захистив на високому науково-методичному рівні звіт з педпрактики.

82-89 балів («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли: навчально-виховна робота здійснена студентом на достатньому рівні (допускається не більше 10% оцінок «задовільно» за всі види робіт педпрактики, за умови доброї характеристики особистості студента-практиканта викладачем з спецдисциплін, куратором групи та методистом); студент допустив деякі методичні помилки у навчально-виховному процесі, але зміг самостійно їх виправити або пояснити їх причину під час аналізу уроку чи виховного заходу; в ході педпрактики студент-практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його педагогічну діяльність добре відізналися учні, батьки, педагогічний колектив навчального закладу, методисти і куратор групи; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав і захистив на високому науково-педагогічному рівні індивідуальне дослідження.

75-81 балів («добре») ставиться в тому випадку, коли: навчально-виховна робота проведена на достатньому рівні (допускається не більше 25% оцінок «задовільно» за всі види робіт педпрактики, при добрій характеристиці особистості

студента-практиканта викладачем з спецдисциплін, куратором групи та методистом); студент допустив незначні методичні помилки у навчально-виховному процесі, проте не завжди зміг самостійно їх виправити або пояснити в процесі аналізу уроку чи виховного заходу їх причину; у ході педпрактики студентпрактикант був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи: одержав добрі відгуки учнів, батьків, педагогічного колективу навчального закладу, методистів і куратора групи; здав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки за вказівкою групового керівника педпрактики; виконав і захистив на достатньому науково-педагогічному рівні звіт з педпрактики.

69-74 балів («задовільно») ставиться в тому випадку, коли: навчально-виховна робота проведена на задовільному рівні (не допускається підсумкове оцінювання за всі види робіт педпрактики з оцінкою «незадовільно»); студент проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності студента-практиканта в навчальному закладі з боку учнів, батьків, викладача-з спецдисциплін, куратора групи, керівників педпрактики - «задовільна»; із невеликим запізненням здав документацію; виконав на задовільному науково-методичному рівні звіт з педпрактики.

60-68 балів («достатньо») ставиться студенту в тому випадку, коли: навчально-виховна робота проведена на задовільному рівні (переважають задовільні оцінки за всі види роботи. Однак не допускається підсумкове оцінювання за всі види робіт педпрактики з оцінкою «незадовільно»); проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності в навчальному закладі студента-практиканта з боку учнів, батьків, викладача з спецдисциплін, куратора групи, керівників педпрактики - «задовільна»; здав невчасно документацію, яка потребує доповнень і поправок; виконав на низькому науково-методичному рівні індивідуальне дослідження.

1-59 балів («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі студента. Виконав на низькому професійно-педагогічному рівні навчальну, виховну, і методичну роботу, передбачену програмою з педпрактики. Допускав помилки, пов'язані зі знанням навчального предмета, з усіх видів робіт педпрактики. Виконував дії у навчально-виховному процесі без достатнього теоретичного усвідомлення, копіюючи викладача з спецдисциплін (методиста, студентів). Не здав документації або здав її з великим запізненням, допустивши при цьому значні помилки в її оформленні.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. К.: Центр учбової літератури, 2012. – 239 с
2. Кол. авт.: В.А. Баженов, П.С. Венгерський, В.С. Гаврона / Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології. К.: Каравела, 2011.- 591 с.
3. Наливайко Н.Я. Інформатика. К.: Центр учбової літератури, 2011.-576 с.
4. Дибкова Л.М. Інформатика і комп'ютерна техніка. К.: Академвидав, 2011.- 464 с.
5. Базурін В.М. Лабораторні роботи з інформатики. К.: Шкільний світ, 2010.- 125 с.
6. Глинський Я.М. Практикум з інформатики. Львів: СПД Глинський, 2010.- 302с
7. Зелінский С.Э. Энциклопедия персонального компьютера. Х.; Белгород: Клуб Семейного Досуга, 2011.- 351 с.
8. Малишевський О.В., Колмакова В.О. Інформатика. Умань: Візаві, 2011.- 201 с.
9. Гороль П.К. Методика використання технічних засобів навчання. К.: Освіта України, 2007.- 256 с.
10. За ред. М.Є. Рогози / Інформатика та комп'ютерна техніка. К.: Академія, 2006. – 367 с.
11. Кол. авт.: П.К. Гороль, Р.С. Гуревич, Л.Л. Коношевський, О.В. Шестопалюк / Сучасні інформаційні засоби. К.: Освіта України, 2007.- 534 с.
12. Макарова М.В. Інформатика та комп'ютерна техніка. Суми: Університетська книга, 2008.- 667 с.
13. Морзе Н.В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. К.: ВНУ, 2007.- 350 с. 14. Селедзінський І.Ф., Василенко Я.П. Основи інформатики. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2007. – 157 с.
15. Войтюшенко Н.М. Інформатика та комп'ютерна техніка. К.: Академія, 2006. – 367 с.